

LOUISE PENNY

Een
schitterend
mysterie

ISBN 978-90-225-6822-4

ISBN 978-94-6023-907-6 (e-boek)

NUR 305

Oorspronkelijke titel: *The Beautiful Mystery*

Vertaling: Susan Ridder

Omslagontwerp: Wouter van der Struijs/Twizter

Omslagbeeld: © Andy & Michelle Kerry/Trevillion Images

Zetwerk: Mat-Zet bv, Soest

© 2012 by Three Pines Creations, Inc.

All rights reserved.

© 2015 voor de Nederlandse taal: Meulenhoff Boekeryj bv, Amsterdam

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

*Dit boek wordt opgedragen
aan degenen die knielen
en degenen die opstaan.*

Proloog

An het begin van de negentiende eeuw beseftte de katholieke kerk dat ze een probleem had. Toegegeven, het waren er meerdere. Maar het probleem waar ze op dat moment door in beslag werd genomen, had te maken met breviergebeden. Dit waren gebeden die op acht vaste tijdstippen van de dag binnen de katholieke gemeenschap werden gezongen, eenstemmige kerkliederen. Gregoriaanse liederen. Eenvoudige gezangen die door eenvoudige monniken werden gezongen.

Om er verder geen doekjes om te winden: de katholieke kerk was de breviergebeden verloren.

De verschillende diensten die heel de religieuze dag door werden gehouden, werden nog steeds gehouden. Er werden nog steeds hier en daar, in bepaalde abdijen, gregoriaanse liederen gezongen, maar zelfs Rome gaf toe dat die liederen zozeer van de originelen afweken dat ze als corrupt en zelfs barbaars werden beschouwd. Tenminste, in vergelijking met de mooie, elegante liederen van eeuwen daarvoor.

Er was één man die daar een oplossing voor had.

In 1833 blies een jonge monnik, dom Prosper, de abdij van Saint-Pierre in Solesmes, Frankrijk, nieuw leven in en stelde zich ten doel om ook de oorspronkelijke gregoriaanse gezangen in ere te herstellen.

Dat leidde echter tot een ander probleem. Na veel onderzoek door de abt bleek namelijk dat niemand wist hoe de oorspronkelijke liederen hadden geklonken. De vroegste gezangen stonden niet op schrift. Ze waren zo oud – meer dan een millennium – dat ze stamden uit de tijd dat er nog geen bladmuziek was. Ze werden uit het hoofd geleerd en na jaren studie mondeling van de ene monnik aan de andere doorgegeven. Het waren eenvoudige liederen, maar er lag veel kracht in die eenvoud. De eerste liederen waren kalmerend, contemplatief, onweerstaanbaar.

Ze maakten zo'n diepe indruk op degenen die ze zongen en hoorden, dat de oude liederen bekend raakten als 'het schitterend mysterie'. De monniken geloofden dat ze de woorden van God zongen, met de kalme, geruststellende en hypnotische stem van God.

Wat dom Prosper wel wist, was dat er in de negende eeuw, zo'n duizend jaar voor zijn tijd, een collega-monnik had geleefd die zich ook met het raadsel van de gregoriaanse liederen had beziggehouden. Volgens de overlevering van de kerk had deze anonieme monnik een briljante ingeving gekregen. Hij zou de liederen op schrift stellen. Zodat ze bewaard zouden blijven. Veel te veel van die stomkoppen van novicen maakten fouten wanneer ze de gregoriaanse liederen probeerden te leren. Als de woorden en de muziek echt goddelijk waren, zoals hij met hart en ziel geloofde, moesten ze worden vastgelegd, in plaats van opgeslagen in de hoofden van gebrekkige mensen.

Dom Prosper kon zich in zijn eigen cel, in zijn eigen abdij die monnik precies voor de geest halen, gezeten in zo'n zelfde cel als hijzelf. De abt stelde zich voor hoe de monnik een stuk lamsvel, velijn, naar zich toe trok en vervolgens zijn geslepen ganzenveer in de inkt doopte. Hij schreef de woorden, de tekst, natuurlijk in het Latijn. De psalmen. En toen dat klaar was, ging hij terug naar het begin. Naar het eerste woord.

Hij aarzelde, zijn veer in de hand.

Wat nu?

Hoe moest hij de muziek opschrijven? Hoe kon hij zoiets subliems weergeven? Hij probeerde instructies op te tekenen, maar dat was veel te omslachtig. Alleen woorden konden nooit omschrijven hoe deze muziek boven het gewone alledaagse bestaan uitsteeg en de mens naar het goddelijke verheef.

De monnik wist niet wat hij moest doen. Dagen- en wekenlang bleef hij zijn gebruikelijke kloosterleven leiden. Hij bad, werkte met de anderen en bad. En zong de breviergebeden. En gaf de jonge, makkelijk afgeleide novicen les.

Totdat het hem op een dag opviel dat ze op zijn rechterhand letten wanneer hij hun stemmen begeleidde. Omhoog, omlaag. Sneller, langzamer. Zachter, zachter. Ze hadden de tekst uit hun hoofd geleerd, maar voor de muziek verlieten ze zich op zijn handgebaren.

Die avond, na de vespers, zat de naamloze monnik bij kaarslicht naar de psalmen te staren die hij zo zorgvuldig op het velijn had geschreven. Toen doopte hij zijn ganzenveer in inkt en tekende de eerste muzieknoot.

Het was een golfje boven een woord. Hij tekende één enkel kronkellijntje. En toen nog een. En nog een. Hij tekende zijn hand, in gestileerde vorm, en liet een onzichtbare monnik zijn stem verheffen. Hoger zingen. Dat even vasthouden. Nog hoger zingen, dat aanhouden en toen met duizelingwekkende snelheid een muzikale afdaling maken.

Hij neuriede terwijl hij schreef. Zijn simpele handgebaren op het perkament leken te klapwieken, zodat de woorden tot leven kwamen, loskwamen, opstegen. Vreugdevol. Hij hoorde stemmen van monniken die nog niet geboren waren. Ze zongen precies dezelfde gezangen die hem bevrijd hadden en zijn hart naar hemelse hoogten hadden gevoerd.

In zijn poging het schitterend mysterie vast te leggen, had deze monnik de bladmuziek uitgevonden. De tekens die hij geschreven had waren nog geen noten, maar werden 'neumen' genoemd.

In de loop van de eeuwen werden de eenvoudige gezangen complex. Er werden instrumenten aan toegevoegd en klanken die tot akkoorden en notenbalken leidden, die op hun beurt uiteindelijk tot muzieknoden leidden. Do-re-mi. Zo ontstond de moderne muziek. The Beatles, Mozart, rap, disco, *Annie Get Your Gun*, Lady Gaga. Ze hebben allemaal dezelfde oorsprong. Een monnik die zijn hand tekende. Die neuriede en dirigeerde en zich inspande voor het goddelijke.

Het gregoriaans kerkgezag was de vader van de westerse muziek, maar werd uiteindelijk om zeep geholpen door zijn ondankbare kinderen. Begraven. Verloren en vergeten.

Totdat dom Prosper – die meer dan genoeg had van wat hij beschouwde als de vulgariteit van de kerk en het verlies van puurheid en eenvoud – aan het begin van de negentiende eeuw besloot dat het tijd was om de oorspronkelijke gregoriaanse liederen nieuw leven in te blazen. Om de stem van God te vinden.

Zijn monniken zwermde over heel Europa uit. Ze doorzochten kloosters, bibliotheken en verzamelingen met maar één doel voor ogen: dat oorspronkelijke, oude manuscript vinden.

De monniken kwamen terug met veel schatten die verloren waren geraakt, in afgelegen bibliotheken en verzamelingen. Maar uiteindelijk besloot dom Prosper dat één bepaald boek met eenstemmige gezangen, geschreven in vervaagde neumen, het origineel was. Het eerste en wellicht enige document waarin beschreven stond hoe de gregoriaanse liederen hadden geklonken. Op een stuk lamsvlees van bijna duizend jaar oud.

Rome was het niet met hem eens. De paus had zijn eigen onderzoek laten doen en een ander document gevonden. Hij hield vol dat zijn stuk versleten velijn aantoonde hoe de breviergebeden gezongen moesten worden.

En dus, zoals zo vaak gebeurt wanneer religieuzen van mening verschillen, brak er oorlog uit. Er werden door de benedictijnse abdij van Solesmes en het Vaticaan hele salvo's gregoriaanse gezangen afgevuurd. Ze hielden

beiden vol dat hún gezangen het dichtst in de buurt van het origineel kwamen en dus dichtster in de buurt van het goddelijke. Ook academici, musicologen, beroemde componisten en eenvoudige monniken gingen zich met de zaak bemoeien. En ieder koos partij in de escalerende strijd, die al gauw meer draaide om macht en invloed dan om eenvoudige stemmen die zich verheven ter meerdere eer en glorie van God.

Wie had nu het oorspronkelijke gregoriaanse lied gevonden? Hoe moesten de breviergebeden gezongen worden? Wie bezat de stem van God?

Wie had gelijk?

Uiteindelijk kwamen de academici stilletjes tot een overeenkomst, die vervolgens nog stiller in de doofpot werd gestopt.

Geen van beiden had gelijk. Hoewel de monniken van Solesmes vrijwel zeker veel dichtster in de buurt van de waarheid waren gekomen dan Rome, zag het ernaar uit dat zelfs zij er nog niet waren. Wat ze gevonden hadden was historisch, van onschatbare waarde, maar incompleet.

Want er ontbrak iets.

De liederen bevatten woorden en neumen, aanwijzingen op welk moment de kloosterstemmen verheven moesten worden en wanneer ze stil moesten zijn. Wanneer een noot hoger was en wanneer lager.

Maar wat ze niet bevatten, was een beginpunt. Hoger, maar in vergelijking waarmee? Luider, maar in vergelijking waarmee? Het was alsof er een complete schatkaart was gevonden met een kruis erop dat aangaf waar men naartoe moest, maar niet waar je moest beginnen.

In den beginne...

Het benedictijnse klooster van Solesmes maakte snel naam als de nieuwe bakermat van de oude gezangen. Uiteindelijk gaf het Vaticaan zich gewonnen en binnen enkele decennia waren de breviergezangen weer algemeen geaccepteerd. De in ere herstelde gregoriaanse liederen verspreidden zich over kloosters over de hele wereld. Het was simpele muziek die steun bood; eenvoudige liederen in een steeds rumoeriger wereld.

De abt van Solesmes is rustig ingeslapen, en hij wist twee dingen. Hij had iets belangwekkends, iets krachtigs en betekenisvol bereikt. Hij had een prachtige, eenvoudige traditie nieuw leven ingeblazen. Hij had de verbasterde liederen tot hun pure staat teruggebracht en hij had de oorlog tegen het protserige Rome gewonnen.

Maar diep in zijn hart wist hij ook dat hoewel hij gewonnen had, hij niet geslaagd was. De liederen die iedereen nu als de ware gregoriaanse gezangen beschouwde, kwamen inderdaad dicht in de buurt van de oorspronkelijke.

En ze waren bijna goddelijk. Maar niet helemaal.

Want ze hadden geen beginpunt.

Dom Prosper, zelf een getalenteerd musicus, kon niet geloven dat de monnik die de eerste gregoriaanse gezangen van tekens had voorzien de toekomstige generaties niet had willen vertellen waar ze moesten beginnen. Ze konden ernaar raden. En dat deden ze. Maar dat was niet hetzelfde als het zeker weten.

De abt had er vurig voor gepleit dat het gezangenboek dat zijn monniken hadden gevonden het originele was. Maar nu hij op zijn sterfbed lag, durfde hij daaraan te twijfelen. Hij stelde zich die andere monnik voor, precies zo gekleed als hij, gebogen over een brandende kaars.

De monnik had het eerste lied afgemaakt en de eerste neumen gecreëerd. Maar toen? Dom Prosper raakte af en toe buiten bewustzijn, zweefde naar de andere wereld en weer terug, en wist wat die monnik gedaan had. Die anonieme monnik had precies hetzelfde gedaan als wat hijzelf zou hebben gedaan.

Dom Prosper had een helder beeld – helderder dan dat van zijn broeders, die zacht gebeden stonden te prevelen aan zijn bed – van de reeds lang geleden overleden monnik die over zijn bureau gebogen zat. En terugging naar het begin. Naar het eerste woord. En daar nog een teken bij zette.

Aan het eind van zijn leven wist dom Prosper dat er een begin was. Maar het was aan iemand anders om dat te vinden. Om het schitterend mysterie op te lossen.

1

Toen in de Heilige Kapel de laatste noten van het lied waren weggestorven, viel er een grote stilte, wat tot nog grotere onrust leidde.

De stilte duurde en duurde maar.

Deze mannen waren gewend aan stilte, maar zelfs voor hen duurde het lang.

Toch stonden ze roerloos in hun lange zwarte pij en witte kap.

Te wachten.

Deze mannen waren gewend te wachten, maar ook dit leek lang te duren.

De minder gedisciplineerden onder hen wierpen een blik op de lange, slanke, wat oudere man die als laatste in de rij was binnengekomen en als eerste zou vertrekken.

Dom Philippe hield zijn ogen gesloten. Wat ooit een moment van ware rust was geweest, een privémoment met zijn privégod, na het eindigen van de vigilie en voordat hij het teken voor het angelus gaf, was nu een vlucht uit de werkelijkheid.

Hij sloot zijn ogen omdat hij niet wilde zien.

Bovendien wist hij wat er te zien zou zijn. Wat er altijd te zien was.

Wat er honderden jaren voor zijn komst was geweest en, zo God het wilde, er nog eeuwen nadat hij op het kerkhof zou zijn begraven nog zou zijn. Twee rijen mannen links van hem, in zwarte pijen met witte kappen en een eenvoudig koord om hun middel.

En rechts van hem nog twee rijen mannen.

Ze stonden als oude strijdlinies tegenover elkaar op de stenen vloer van de kapel.

Nee, hield hij zijn vermoeide geest voor, nee, ik moet dit niet als een strijd zien, of als een oorlog. Het zijn maar meningsverschillen. Die in een gezond klimaat worden geuit.

Waarom wilde hij dan zijn ogen niet openen? Om de dag te beginnen?

Om het teken te geven voor de grote klokken die het angelus zouden luiden – voor de bossen en de vogels, de meren en de vissen. Voor de monniken.

Voor de engelen en de heiligen. En voor God.

Iemand schraapte zijn keel.

In de grote stilte klonk het alsof er een bom ontplofte. En in de oren van de abt klonk het als wat het was.

Een uitdaging.

Met enige moeite hield hij zijn ogen gesloten. En hij bleef stilstaan, heel stil. Maar er was geen rust meer. Er was alleen nog maar opschudding, in hemzelf en om hem heen. Hij kon het voelen; de rijen wachtende mannen straalden het uit.

Hij kon het in zijn binnenste voelen.

Dom Philippe telde tot honderd. Langzaam. Toen opende hij zijn blauwe ogen en keek naar de kleine, gezette man die met zijn ogen open en zijn handen op zijn buik aan de andere kant van de kapel stond – een kleine glimlach op zijn eindeloos geduldige gezicht.

De abt kneep zijn ogen tot spleetjes, waardoor hij er even dreigend uitzag, maar toen stak hij zijn slanke rechterhand op en gaf het teken. De klokken begonnen te luiden.

De volmaakte, ronde, diepe klanken van het klokgelui verlieten de klokkentoren en trokken het duister van de vroege ochtend in. Ze gleden over het heldere meer, de bossen en de glooiende heuvels. Gehoord door allerlei dieren.

En door vierentwintig mannen in een afgelegen klooster in Québec.

Dit was hun klaroengeschal. Hun dag was begonnen.

‘Dat meen je niet,’ zei Jean-Guy Beauvoir met een lach.

‘Ja hoor,’ zei Annie knikkend. ‘Ik zweer het je.’

‘Je wilt me toch niet zeggen,’ zei hij terwijl hij nog een reep gebakken rookspek pakte, ‘dat je vader je moeder een badmat heeft gegeven toen ze een relatie kregen?’

‘Nee... dat zou belachelijk zijn.’

‘Zeg dat wel,’ zei hij instemmend en hij at in twee grote happen de reep spek op. Op de achtergrond stond een oud album van Beau Dommage op, *La complainte du phoque en Alaska*. Over een eenzame zeehond wiens liefde was verdwenen. Beauvoir neuriede zacht mee op de bekende melodie.

‘Hij gaf hem aan mijn oma toen zij elkaar voor het eerst ontmoetten, als cadeautje voor de gastvrouw, als dank voor de uitnodiging om mee te eten.’

Beauvoir lachte. ‘Dat heeft hij me nooit verteld,’ wist hij uiteindelijk uit te brengen.

‘Ja, pa praat er niet graag over. Arme mama. Ze had het gevoel dat ze wel met hem móést trouwen. Want wie had hem anders willen hebben?’

Beauvoir lachte weer. ‘Dus de lat ligt niet erg hoog. Ik zou je nauwelijks een slechter cadeau kunnen geven.’

Hij pakte iets wat naast de tafel in de zonnige keuken op de vloer stond. Ze hadden die zaterdagmorgen samen het ontbijt klaargemaakt. Op het grenen tafeltje stond een bord met bacon en roerei met gesmolten brie. Hij had die vroege herfstdag een trui aangetrokken en was naar de bakkerij in de rue Saint-Denis gegaan, vlak om de hoek van Annies appartement, om croissantjes en *pain au chocolat* te gaan halen. Vervolgens was Jean-Guy een paar winkels in- en uitgegaan en had twee *cafés*, de weekendkrant van Montréal en nog iets anders gekocht.

‘Wat heb je daar?’ vroeg Annie Gamache terwijl ze zich over de tafel boog. De kat sprong op de grond en vond een plekje op de vloer waar de zon scheen.

‘Niks,’ grijnsde hij. ‘Gewoon een *je ne sais quoi*-dingetje dat me aan jou deed denken toen ik het zag.’

Beauvoir tilde het op, zodat ze het kon zien.

‘Engerd die je bent,’ zei Annie lachend. ‘Een wc-ontstopper!’

‘Met een strik eromheen,’ zei Beauvoir. ‘Helemaal voor jou, *ma chère*. Omdat we drie maanden samen zijn. *Happy anniversary*.’

‘Natuurlijk, het wc-ontstopperjubileum. Maar ik heb niets voor jou.’

‘Ik vergeef het je,’ zei hij.

Annie nam de ontstopper aan. ‘Ik zal altijd aan jou denken als ik hem gebruik. Hoewel, jij hebt hem waarschijnlijk vaker nodig dan ik, gezien de *bullshit* die je uitkraamt.’

‘Dank u, dank u,’ zei Beauvoir terwijl hij een buiginkje maakte.

Ze stak de ontstopper naar voren en gaf hem een por met de rode rubberen kop, als een ridder met een zwaard.

Beauvoir lachte en nam een slokje van zijn geurige café. Dat was nou typisch Annie. Andere vrouwen hadden misschien gedaan alsof de idiote ontstopper een toverstaf was, maar zij gebruikte hem als zwaard.

Maar, besepte Jean-Guy, hij zou andere vrouwen ook nooit een wc-ontstopper hebben gegeven, alleen Annie.

‘Je hebt tegen me gelogen,’ zei ze terwijl ze weer ging zitten. ‘Mijn vader heeft je blijkbaar wel over die badmat verteld.’

‘Da’s waar,’ gaf Beauvoir toe. ‘We waren op zoek naar bewijsmateriaal in een stropershut in Gaspé, waar je vader een kast opentrok en daarin niet één,

maar twee gloednieuwe badmatten aantrof, nog in de verpakking.’

Hij keek naar Annie terwijl hij praatte. Ze hield haar ogen voortdurend op hem gericht, knipperde nauwelijks. Ze nam elk woord, elk gebaar en elke stembuiging in zich op. Enid, zijn ex-vrouw, had ook naar hem geluisterd. Maar dat had altijd iets smekends gehad, iets dwingend. Alsof hij haar iets verschuldigd was. Alsof zij stervende was en hij het medicijn.

Door Enid had hij zich uitgeput gevoeld, en toch was het nooit genoeg geweest.

Annie was vriendelijker, guller.

Net als haar vader kon ze goed luisteren, zwijgend.

Met Enid had hij nooit over zijn werk gepraat en zij vroeg er niet naar. Maar Annie vertelde hij alles.

Terwijl hij aardbeienjam op zijn warme croissantje smeerde, vertelde hij haar over de stropershut, de zaak, de gewelddadige moord op een gezin. Hij vertelde haar wat ze hadden aangetroffen, hoe ze zich voelden en wie ze gearresteerd hadden.

‘Die badmatten bleken belangrijke bewijsstukken te zijn,’ zei Beauvoir terwijl hij de croissant naar zijn mond bracht. ‘Hoewel het lang duurde voordat we dat doorhadden.’

‘Heeft pa je toen zijn eigen trieste verhaal over de badmatten verteld?’

Beauvoir knikte kauwend, en zag in gedachten de hoofdinspecteur in de duistere hut voor zich. Die fluisterend zijn verhaal deed. Ze wisten niet wanneer de stroper zou terugkeren en ze wilden daar niet gesnapt worden. Ze hadden een huiszoekingsbevel, maar het was niet de bedoeling dat hij daarachter kwam. Dus terwijl de twee rechercheurs van Moordzaken vliegensvlug aan het zoeken waren, had hoofdinspecteur Gamache Beauvoir over de badmat verteld. Over een van de belangrijkste etentjes van zijn leven, waar hij indruk wilde maken op de ouders van de vrouw op wie hij hopeloos verliefd was geworden. En over zijn besluit dat een badmat het ideale cadeau voor de gastvrouw was.

‘Hoe bent u in vredesnaam op dat idee gekomen?’ had Beauvoir gefluisterd terwijl hij door het gebarsten en met spinnenwebben behangen raam had gekeken in de hoop niet die vuile stroper met zijn buit te zien aankomen.

‘Tja,’ had Gamache peinzend geantwoord, terwijl hij zich blijkbaar probeerde te herinneren wat zijn gedachtegang was geweest. ‘Dat vraagt *madame* Gamache me ook nog regelmatig. En haar moeder bleef er ook naar vragen. Maar haar vader had besloten dat ik een idioot was en heeft het nooit meer ter sprake gebracht. Dat was nog erger. Na hun dood vonden we de

badmat in hun linnenkast. Hij zat nog in de plastic verpakking en het kaartje zat er ook nog aan.'

Beauvoir zweeg en keek naar Annie. Haar haar was nog vochtig van de douche die ze samen hadden genomen. Ze rook schoon en fris. Als een Citroëngaard in de warme zon. Geen make-up. Ze droeg warme sloffen en loszittende, comfortabele kleding. Annie wist best wat de laatste mode was en zag er ook graag modieus uit, maar ze droeg nog liever kleding die gewoon lekker zat.

Ze was niet slank, was geen opvallende schoonheid. Annie Gamache was geen van de dingen die hij altijd zo aantrekkelijk had gevonden aan een vrouw. Maar Annie wist iets waar de meeste mensen nooit achter komen. Ze wist hoe heerlijk het was om te leven.

Het had hem bijna veertig jaar gekost, maar nu wist Jean-Guy Beauvoir het zelf ook. En dat er niets mooiers was dan dat.

Annie was nu bijna dertig. Toen ze elkaar voor het eerst ontmoetten, was ze nog een onhandige tiener. Dat was toen de hoofdinspecteur Beauvoir had aangesteld op de afdeling Moordzaken van de Sûreté du Québec. Uit de honderden agenten en inspecteurs over wie hij de leiding had, had hij de jonge, brutale agent gekozen die niemand anders wilde hebben en hij had hem gevraagd zijn rechterhand te worden.

Hij had hem lid gemaakt van het team en uiteindelijk, een paar jaar later, in zijn familie opgenomen.

Hoewel zelfs de hoofdinspecteur geen idee had hoezeer hij deel uitmaakte van de familie.

'Nou,' zei Annie met een laconieke glimlach, 'nu hebben we ons eigen badkamerverhaal om onze kinderen mee te verbazen. Als we dood zijn, zullen ze de ontstopper vinden en zich afvragen hoe het zat.'

Ze hield de wc-ontstopper met de vrolijke rode strik in haar hand.

Beauvoir zei niets. Had Annie enig idee wat ze net gezegd had? Het gemak waarmee ze aannam dat ze kinderen zouden krijgen. En kleinkinderen. Dat ze samen zouden sterven. In een huis dat naar koffie en verse citroen rook en waar een kat opgekruld op een plekje in de zon lag.

Ze waren drie maanden samen en hadden het nog nooit over de toekomst gehad. Maar nu hij het zo hoorde, klonk het heel voor de hand liggend. Alsof ze dat altijd al van plan waren geweest. Om kinderen te krijgen, om samen oud te worden.

Beauvoir telde in gedachten alles bij elkaar op. Hij was tien jaar ouder dan zij en zou vrijwel zeker als eerste sterven. Hij was opgelucht.

Maar er zat hem ook iets dwars.

‘We moeten het aan je ouders vertellen,’ zei hij.

Annie werd stil en trok kleine stukjes van haar croissant. ‘Weet ik. Dat wil ik ook wel, maar...’ Ze aarzelde en keek de keuken rond, haar woonkamer vol boeken in. ‘Dit is ook fijn. Alleen wij twee.’

‘Maak je je zorgen?’

‘Over hoe ze het zullen opvatten?’

Annie zweeg en plotseling begon Jean-Guys hart te bonzen. Hij had verwacht dat ze hem gerust zou stellen. Dat ze hem ervan zou verzekeren dat haar ouders het goedvonden.

Maar in plaats daarvan twijfelde ze.

‘Misschien een beetje,’ gaf Annie toe. ‘Ik weet zeker dat ze blij zullen zijn, maar het wordt wel anders, snap je?’

Hij snapte het best, maar hij had het voor zichzelf nog niet toegegeven. Stel dat de baas het níét goedvond? Hij kon hun relatie niet tegenhouden, maar het zou een ramp zijn.

Nee, hield Jean-Guy zich voor de honderdste keer voor, het komt allemaal in orde. De baas en zijn vrouw zullen er blij mee zijn. Heel blij.

Maar hij wilde het zeker weten. Zo was hij. Zijn beroep was feiten verzamelen en deze onzekerheid eiste haar tol. Het was de enige schaduw die op zijn onverwacht zo zonnige leven werd geworpen.

Hij kon niet blijven liegen tegen zijn baas. Hij had zichzelf ervan overtuigd dat dit geen leugen was, dat hij alleen zijn privéleven voor zichzelf hield, maar diep in zijn hart voelde het als verraad.

‘Denk je echt dat ze blij zullen zijn?’ vroeg hij Annie, en hij vond het vreselijk hoe behoeftig dat klonk. Maar Annie merkte het niet, of het kon haar gewoon niet schelen.

Ze boog zich naar hem toe, leunde met haar ellebogen en onderarmen tussen de kruimels van de croissantjes op de houten tafel en pakte zijn hand. Ze hield hem koesterend in de hare.

‘Dat we een relatie hebben? Mijn vader zal er heel blij mee zijn, maar mijn moeder...’

Toen ze de uitdrukking op zijn gezicht zag, lachte ze en kneep ze in zijn hand. ‘Ik houd je maar voor de gek, hoor. Ze vindt je geweldig. Altijd zo geweest. Wat hen betreft hoor je er gewoon bij. Ze zien je als een zoon.’

Hij voelde zijn wangen gloeien bij het horen van deze woorden en schaamde zich, maar hij zag ook dat Annie er niet mee zat. Ze zei er in elk geval niets over. Ze hield alleen zijn hand vast en keek hem in de ogen.

‘Beetje incestueus dan,’ zei hij uiteindelijk.

‘Ja,’ beaamde ze terwijl ze zijn hand losliet om een slokje van haar *café au lait* te kunnen nemen. ‘Hun droom wordt werkelijkheid.’ Ze lachte, nam nog een slokje en zette haar beker neer. ‘Je weet best dat hij blij zal zijn.’

‘En verrast?’

Annie zweeg en dacht na. ‘Ik denk dat hij stomverbaasd zal zijn. Eigenlijk wel grappig. Pa is zijn hele leven lang bezig met zoeken naar aanwijzingen, met reconstrueren, met het verzamelen van bewijsmateriaal. Maar als iets pal voor zijn neus gebeurt, ziet hij het niet. Te dichtbij, denk ik.’

‘Matteüs 10:36,’ mompelde Beauvoir.

‘Pardon?’

‘Dat is een van de eerste dingen die je vader ons bij moordzaken vertelt. Een van de eerste lessen die hij zijn nieuwe rekruten leert.’

‘Een Bijbelcitaat?’ vroeg Annie. ‘Maar mijn ouders gaan nooit naar de kerk.’

‘Hij heeft het schijnbaar van zijn mentor geleerd toen hij zelf pas bij de Sûreté was.’

De telefoon ging. Niet het luide gerinkel van de vaste verbinding, maar het vrolijke, doordringende getringel van een mobieltje. Dat van Beauvoir. Hij rende naar de slaapkamer en pakte het van het nachtkastje.

Er stond geen nummer in het display, alleen een naam.

DE BAAS.

Hij wilde meteen op het groene knopje drukken, maar aarzelde toen en liep de slaapkamer uit naar Annies lichte, met boeken gevulde woonkamer. Hij kon niet met zijn baas praten terwijl hij voor het bed stond waar hij diezelfde ochtend met diens dochter de liefde had bedreven.

‘*Oui, allô,*’ zei hij in een poging normaal te klinken.

‘Het spijt me dat ik je stoort,’ sprak de bekende stem. Hij klonk ontspannen en gezaghebbend tegelijk.

‘Geen probleem. Wat is er aan de hand?’ Beauvoir keek naar de klok op de schoorsteenmantel. Het was zaterdagochtend 10.23 uur.

‘Er is een moord gepleegd.’

Het was dus niet zomaar een telefoontje. Geen uitnodiging om te komen eten, geen vraag over personeel of over een zaak die voor de rechter kwam. Hij werd te wapen geroepen. Een oproep om in actie te komen. Een telefoontje om aan te geven dat er iets vreselijks was gebeurd. Maar toch, telkens wanneer Beauvoir de afgelopen tien jaar die woorden had gehoord, had zijn hart een sprongetje gemaakt. Dan begon het sneller te kloppen, een beetje te dan-

sen zelfs. Niet van blijdschap om iemands verschrikkelijke of voortijdige dood, maar vanwege het idee dat de baas en hij en anderen weer op jacht gingen.

Jean-Guy Beauvoir was dol op zijn werk. Maar nu keek hij voor het eerst naar de keuken, waar hij Annie in de deuropening zag staan. Ze stond naar hem te kijken.

En hij realiseerde zich verrast dat er nu iets was waar hij nog meer van hield.

Hij pakte zijn aantekenboekje, ging op Annies bank zitten en begon de informatie op te schrijven. Toen hij klaar was, las hij alles nog eens door.

‘Jezus,’ fluisterde hij.

‘Dat is nog zacht uitgedrukt,’ was hoofdinspecteur Gamache het met hem eens. ‘Zou jij alles willen regelen? Voorlopig alleen voor ons tweeën. Als we daar aankomen, nemen we wel een agent van de Sûreté ter plaatse mee.’

‘Moet inspecteur Lacoste niet mee? Alleen om het Team Plaats Delict samen te stellen. Daarna kan ze weer weg.’

Hoofdinspecteur Gamache twijfelde geen moment. ‘Nee.’ Hij lachte even. ‘Ik ben bang dat wij het Team Plaats Delict zijn. Ik hoop dat je nog weet wat je moet doen.’

‘Ik zal de stofzuiger meenemen.’

‘Bon. Ik heb mijn vergrootglas al ingepakt.’ Er viel een korte stilte en toen klonk de stem serieuzer. ‘We moeten daar snel heen, Jean-Guy.’

‘D’accord. Ik zal een paar telefoontjes plegen en u over een kwartiertje komen ophalen.’

‘Een kwartier? Maar je komt uit het centrum!’

Beauvoir had het gevoel dat de wereld even stilstond. Zijn eigen appartementje was in het centrum van Montréal, maar dat van Annie lag in het *quartier* Plateau Mont Royal, een paar straten van het huis van haar ouders in Outremont. ‘Het is zaterdag, dan is er niet veel verkeer.’

Gamache lachte. ‘Sinds wanneer ben jij zo optimistisch? Ik zie je wel verschijnen.’

‘Ik zal opschieten.’

En dat deed hij. Hij belde, gaf opdrachten en regelde. Toen pakte hij zijn weekendtas en stopte er wat kleren in.

‘Dat is veel ondergoed,’ zei Annie, die op het bed was komen zitten. ‘Ben je van plan om lang weg te blijven?’ Haar stem klonk luchtig, maar uit haar manier van doen maakte hij op dat ze zich zorgen maakte.

‘Nou ja, je kent me,’ zei hij terwijl hij zich van haar afwendde om zijn pis-